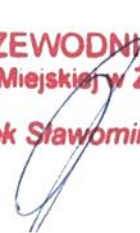

**Raport z wykonania Programu
Ochrony Środowiska
dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015**

Załącznik do Uchwały Nr XLVII/309/2018
Rady Miejskiej w Żelechowie
z dnia 13 września 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Żelechowie
Jacek Sławomir Bogusz

Jacek Stawomir Bogusz
Radę Miejską w Zaleszowie
PRZEWODNICZĄCY

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Autorzy opracowania:

Krzysztof Pietrzak

.....

Julita Dworak

.....
Julita Dworak

Meritum Competence

ul. Syta 135, 02-987 Warszawa

szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl

www.szkolenia.meritumnet.pl

Żelechów, 2018

Spis treści

1	Wstęp.....	7
2	Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	8
3	Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska	10
3.1	Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.....	10
3.2	Działania w zakresie zagrożenia hałasem oraz polami elektromagnetycznymi.....	14
3.3	Działania w zakresie gospodarowania wodami.....	15
3.4	Działania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.....	18
3.5	Działania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych oraz edukacji ekologicznej	20
3.6	Działania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami	22
4	Monitoring realizacji zadań	23
5	Podsumowanie i wnioski	26
6	Spis tabel	28
7	Spis wykresów	28

1 Wstęp

Niniejszy dokument, został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2018 poz. 799 z późn. zm.). Zgodnie z powyższą ustawą organ wykonawczy gminy co 2 lata sporządza raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Miejskiej. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024* (dalej: *Program Ochrony Środowiska*) został uchwalony uchwałą nr XV/105/2016 Rady Miejskiej w Żelechowie z dnia 28 stycznia 2016 roku.

Program Ochrony Środowiska jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie Gminy. Cele zawarte w *Programie Ochrony Środowiska* są wyznaczone i realizowane zgodnie z celami ochrony środowiska przyjętymi w programie powiatowym, wojewódzkim oraz określonymi dla polityki ekologicznej państwa.

Celem opracowania *Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024* jest określenie stanu realizacji zadań podjętych na terenie Gminy, ujętych w POŚ.

Zadania wynikające z Programu Ochrony Środowiska to:

- zadania własne gminy tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy. Obejmują one zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym.
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.

Program Ochrony Środowiska został sporządzony na podstawie gruntowej znajomości aktualnego stanu środowiska w gminie. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa on przed wszystkim:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziom celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych,
- środki niezbędne do założonych celów.

2 Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska

Zgodnie z zapisami *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024* dzięki kompleksowemu ujęciu stanu środowiska na terenie Gminy możliwe stało się zdefiniowanie celów środowiskowych do jakich powinno się dążyć kierując się dobrem środowiska.

Ocenę realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie, kierunków ochrony środowiska. Dla wyszczególnionych kierunków, na etapie tworzenia POŚ zdefiniowano szereg zadań. Raport ma na celu określenie stopnia realizacji owych zadań w latach 2016-2017 z uwzględnieniem roku 2015. Poniżej przedstawiono syntetyczne oceny i informacje o realizacji zadań w rozbiciu na poszczególne obszary tematyczne zgodnie z zapisami w POŚ.

W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska w Gminie Żelechów:

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Ograniczenie niskiej emisji, w tym emisji komunikacyjnej i sektora komunalno-bytowego;
- Ograniczenie emisji z przemysłu i energetyki;
- Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym Gminy;

W zakresie ochrony klimatu akustycznego:

- Kształtowanie klimatu akustycznego poprzez planowanie przestrzenne;

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;

W zakresie gospodarowania wodami:

- Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą deficytem wody;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- Zapewnienie wystarczającej ilości wody pitnej o odpowiedniej jakości;
- Rozbudowa infrastruktury oczyszczalni ścieków, w tym realizacji programów sanitacji w zabudowie rozproszonej;

W zakresie ochrony gleb:

- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych;

W zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- Zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizacja ich ilości;
- Racjonalna gospodarka odpadami;

W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych:

- Zapewnienie zachowania terenów nieprzekształconych;
- Zahamowanie spadku różnorodności biologicznej oraz zapewnienie właściwego stanu ochrony dla możliwie dużej liczby gatunków oraz siedlisk przyrodniczych;
- Ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej;
- Rozwój obszarów zieleni urządzonej, a także terenów i obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji;
- Adaptacja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej do zmieniających się warunków;
- Poprawa walorów estetycznych przestrzeni krajobrazu;

W zakresie zagrożenia poważnymi awariami:

- Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizacji skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych;

W zakresie edukacji ekologicznej:

- Wykształcenie u mieszkańców nawyków i zachowań proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska;
- Stosowanie i promocja zielonych zamówień publicznych i zielonych zakupów.

3 Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska

3.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Największe ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza pochodzą z zakładów, lokalnych kotłowni, palenisk domowych oraz transportu drogowego. Stąd realizacja celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, stanowi obowiązek zarówno podmiotów gospodarczych jak i osób fizycznych.

Ważnym elementem z punktu widzenia poprawy jakości powietrza jest wymiana oraz odpowiednia konserwacja źródeł ciepła, termomodernizacja budynków, budowa ścieżek rowerowych oraz realizacja założeń zawartych w Planie gospodarki niskoemisyjnej opracowanym dla gminy Żelechów na lata 2015-2020.

W celu poprawy jakości klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy zrealizowano lub stale realizuje się następujące zadania:

- Budowa mikroinstalacji prosumenckich na potrzeby obiektów użyteczności publicznej oraz gospodarstw domowych w gminie Żelechów – pomp ciepła i paneli fotowoltaicznych
- Opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji wraz z inwentaryzacją źródeł emisji, zadanie zrealizowane poprzez opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żelechów na lata 2015-2020
- Uwzględnianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej „niskiej emisji”.
- Zmiana, naprawy i konserwacja źródeł ciepła- zadanie polegało na wymianie źródeł ciepła u mieszkańców miasta Żelechów (w latach 2015-2017 wykonana została modernizacja źródeł ciepła w ponad 64 budynkach)

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Termomodernizacja budynków - Modernizacja budynku OSP Huta Żelechowska (wykonanie elewacji),

- Propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości oraz odpadów oraz działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza i przedstawienie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia i kosztów społeczno - ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery
- Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg
- Promocja alternatywnych źródeł energii, zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. słonecznej i geotermalnej)
- Pomoc w usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy, w ramach której z terenu Gminy usunięto dzięki dotacjom WFOŚiGW ponad 150 Mg azbestu
- Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów
- Budowa tras rowerowych i podnoszenie standardów technicznych tras istniejących. Promowanie wykorzystania roweru jako środka komunikacji.

Badanie i ocena jakości powietrza na terenie gminy Żelechów jest realizowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w oparciu o przepisy art. 85 - 95 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.). Powyższe przepisy wraz z rozporządzeniami Ministra Środowiska: z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1032) i z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031) definiują system monitoringu powietrza, określają zakres i sposób badania jakości powietrza, określają minimalną liczbę stacji oraz metody i kryteria oceny.

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

**Tabela 1. Zadania związane z ochroną powietrza realizowane w latach 2015-2017
w gminie Żelechów**

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Budowa mikroinstalacji prosumenckich na potrzeby obiektów użyteczności publicznej oraz gospodarstw domowych w gminie Żelechów	2015	zrealizowano	1067160,59	PROW 2007-2013, budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	
2.	Zmiana naprawa i konserwacja źródeł ciepła	2015	zrealizowano	-	Dofinansowanie 70-75 % WFOŚiGW
		2016		170 224,78	
		2017		140 774,7	
3.	Termomodernizacja budynków	2015	zrealizowano	147 912,73	budżet gminy
		2016		43 991,18	
		2017		17.671,89	
4.	Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza i przedstawienie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia i kosztów społeczno- ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery	2015	zrealizowano	-	budżet gminy-
		2016		-	
		2017		615	
5.	Pomoc w usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy	2015	zrealizowano	36 681,00	budżet gminy, WFOŚiGW
		2016		32 377,47	
		2017		20 680,02	
6.	Budowa tras rowerowych i podnoszenie standardów technicznych tras istniejących. Promowanie wykorzystania roweru jako środka komunikacji	2015	zrealizowano	-	50% środki własne 50% dofinansowanie w ramach zadania przebudowa ulicy Henryka Sienkiewicza i Staszica w Żelechowie z Narodowego Programu Rozwoju Gminnej i powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019.
		2016		47 397,6	
		2017		-	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
7.	Opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żelechów na lata 2015-2020 wraz z inwentaryzacją źródeł emisji	2015	zrealizowane	-	Dofinansowanie z WFOŚiGW (75%), budżet gminy
		2016		17 500	
		2017		-	
8.	Uwzględnianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkańców ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej „niskiej emisji”	2015	w trakcie realizacji	w ramach bieżącej działalności	-
		2016			
		2017			
9.	Propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw o niskiej jakości oraz odpadów	2015	w trakcie realizacji	-	środki własne
		2016		-	
		2017		615	
10.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	2015	w trakcie realizacji	wydatki ponoszone są z bieżącego budżetu gminy	-
		2016			
		2017			
11.	Promocja alternatywnych źródeł energii, zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. słonecznej i geotermalnej)	2015	w trakcie realizacji	wydatki ponoszone są w ramach bieżącej działalności	-
		2016			
		2017			
12.	Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli pojazdów	2015	w trakcie realizacji	-	środki własne
		2016		-	
		2017		279,55 – w ramach bieżącej działalności	
13.	Monitoring jakości powietrza	zadanie ciągłe	zrealizowane	zadanie realizowane jest w sposób ciągły przez WIOŚ w Warszawie	WIOŚ
14.	Modernizacja Leśniczówki – termomodernizacja, wymiana pokrycia dachowego	2015	zrealizowane	80 000 zł	środki Nadleśnictwa
		2016			
		2017			

3.2 Działania w zakresie zagrożenia hałasem oraz polami elektromagnetycznymi

Zagrożenie hałasem na terenie gminy Żelechów związane jest głównie z ruchem komunikacyjnym. Zagrożenie dla klimatu akustycznego stanowią drogi przebiegające przez teren Gminy- droga wojewódzka 807 o największym natężeniu ruchu wraz z siecią dróg powiatowych i gminnych – o mniejszym stopniu oddziaływania na środowisko. Ponadto w niewielkiej odległości od granic Gminy przebiega droga krajowa 17, przebiegająca południkowo od wschodnich granic Warszawy do drogowego przejścia granicznego Polski z Ukrainą w Hrebennem. Pomiary hałasu prowadzone są przez GDDKiA m.in. w obrębie DW 807.

Na zanieczyszczenie stanu środowiska polami elektromagnetycznymi mają wpływ m.in. nadajniki radiowe oraz telekomunikacyjne, urządzenia przemysłowe, sieci elektroenergetyczne. W ramach poprawy stanu środowiska na terenie Gminy w latach 2015-2017 realizowane były zadania mające wpływ na poprawę obecnego stanu.

Tabela 2. Zadania związane z ograniczeniem hałasu oraz oddziaływania pól elektromagnetycznych w latach 2015-2017 w gminie Żelechów

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	2015	zrealizowano	-	budżet gminy-
		2016		-	
		2017		16800	
2.	Przebudowa, budowa i remont dróg publicznych gminnych i powiatowych	2015	zrealizowano	2 206 851,69	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacje, FOGR, PROW,
		2016		957 956,9	
		2017		1 262 251,42	
3.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		-	
		2017		16 800	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
4.	Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości organów władzy	2015	w trakcie realizacji	-	budżet gminy
5.	Monitoring hałasu na terenie gminy Żelechów	-	zrealizowano	-	GDDKiA

3.3 Działania w zakresie gospodarowania wodami

Zapewnienie mieszkańcom systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę jest jednym z priorytetowych zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska, a także podstawowym obowiązkiem władz samorządowych.

Zaplanowane na lata 2015-2017 zadania związane z gospodarką wodno-ściekową na terenie gminy Żelechów, miały na celu poprawę stanu środowiska, jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody dobrej jakości. Zadania związane z ochroną wód przedstawione zostały w tabeli 3. Ich realizacja polegała m.in. n:

- edukacji mieszkańców poprzez prowadzone w Gminie szkolenia i seminaria,
- kontroli właścicieli nieruchomości w kierunku prawidłowego odprowadzania nieczystości ze zbiorników bezodpływowych (40 kontroli w 2017r.)
- budowa kanalizacji deszczowej (ul. Rynek)
- budowa kanalizacji sanitarnej (ul. Ogrodowa i ul. Długa) w Żelechowie
- opracowania dokumentacji projektowej budowy sieci wodociągowej
- konserwacji urządzeń melioracyjnych

Ponadto WIOŚ w Warszawie w ramach monitoringu wód prowadzi monitoring Jednolitych Części Wód w zasięgu których znajduje się gmina Żelechów (JCWP Wilga od Źródeł do dopływu z Brzegów, Promnik oraz Korytka).

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

**Tabela 3. Zadania związane z ochroną wód realizowane w latach 2015-2017
w gminie Żelechów**

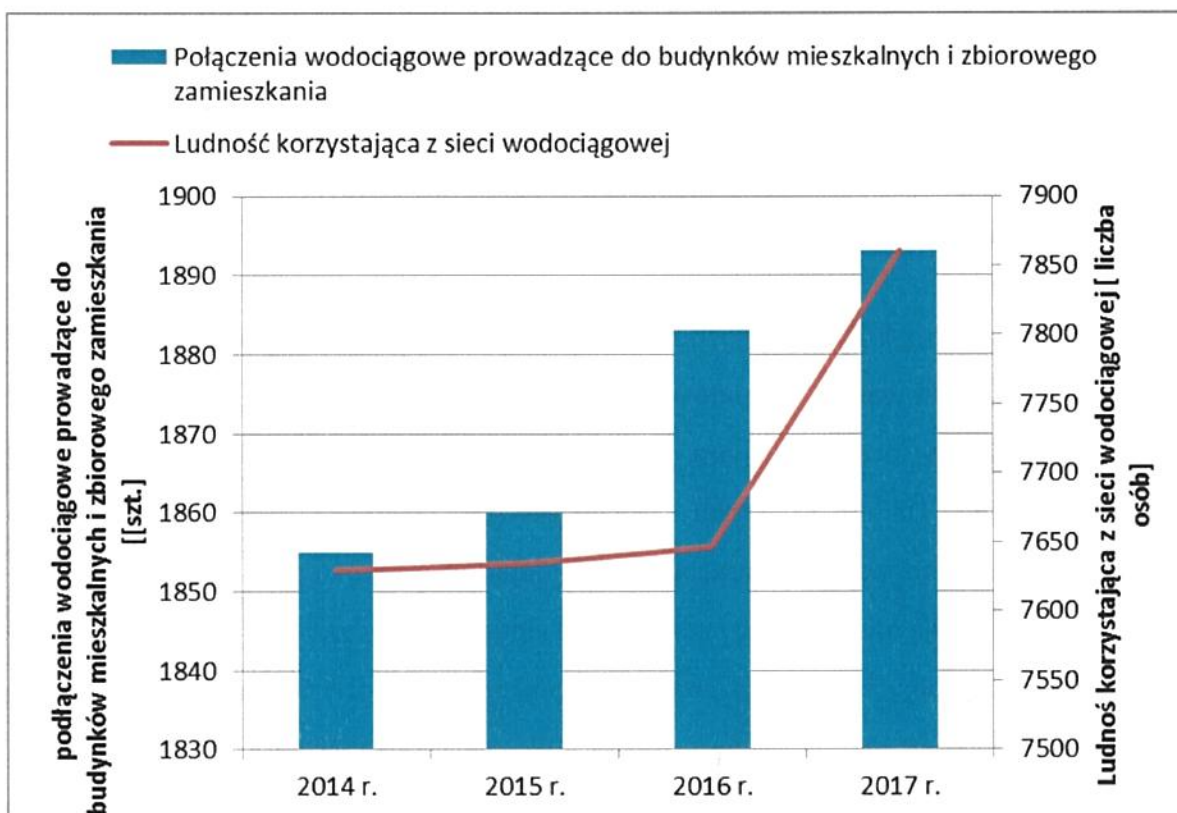
Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych motywujących mieszkańców m.in. do oszczędzania wody	2015	zrealizowano	bieżące wydatki gminy	budżet gminy
		2016			
		2017			
2.	Wykonanie dokumentacji projektowej – koncepcji oczyszczalni ścieków w Żelechowie, map do celów projektowych sieci kanalizacyjnej	2015	zrealizowano	23 350	budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	
3.	Wsparcie dla Spółki Wodnej w zakresie bieżącego utrzymania wód i urządzeń wodnych oraz remontów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	2015	zrealizowano	8000	budżet gminy
		2016		217,76	
		2017		188,14	
4.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	2015	zrealizowano	bieżące wydatki gminy	budżet gminy
		2016			
		2017			
5.	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	
6.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		34000	
		2017		-	
7.	Budowa kolektorów deszczowych - ul. Rynek w Żelechowie	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		238 273	
		2017		119 790	
8.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Gózdku	2015	zrealizowano	1555629,94	dotacje UE, budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	
9.	Utrzymanie urządzeń przepompowni ścieków i wód opadowych	2015	w trakcie realizacji	-	ZGK
		2016		-	
		2017		-	
10.	Monitoring jakości jednolitych części wód powierzchniowych	2015	zrealizowano	b.d	WIOŚ w Warszawie
		2016			
		2017			
11.	Konserwacja zbiornika przeciwpożarowego	2015	zrealizowano	29 844 zł	środki Nadleśnictwa
		2016			
		2017			

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

W okresie sprawozdawczym sieć wodociągowa nie ulegała rozbudowie (129,2km). W latach 2015-2017 na terenie Gminy powstały nowe przyłącza do sieci wodociągowej, dzięki czemu ponad 91% mieszkańców ma możliwości korzystania z wody o dobrych parametrach biologicznych i chemicznych (wykres 1).

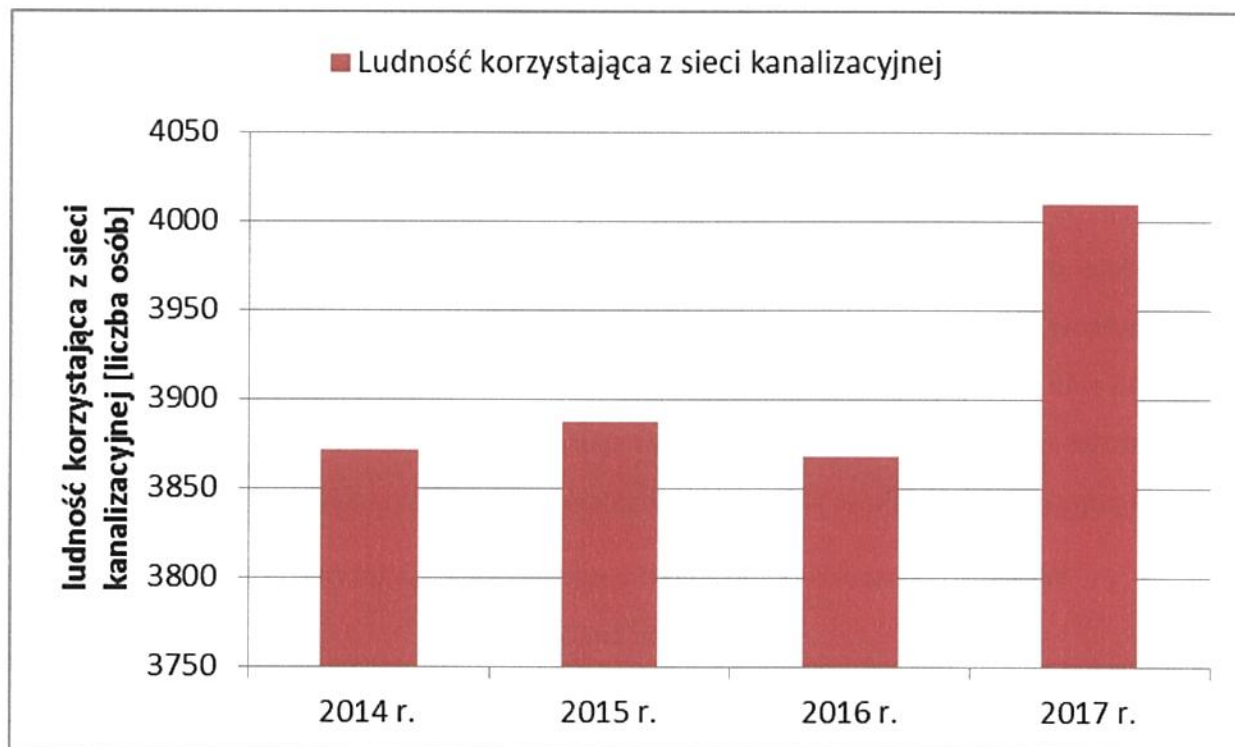
Na terenie Gminy sukcesywnie rozbudowywana jest sieć kanalizacyjna oraz tworzone są kolejne plany jej rozbudowy. W 2017 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało o 122 mieszkańców więcej niż w roku 2015. Dzięki nowym przyłączom do sieci kanalizacyjnej oraz powstawaniu kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczana jest ilość nieczystości ciekłych przedostających się w sposób niekontrolowany do środowiska. Tym samym poprawie ulega jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy.

**Wykres. 1. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Żelechów
w latach 2014-2017**

Źródło: GUS/UG Żelechów

Wykres. 2. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2017

Źródło: GUS/ UG Żelechów

3.4 Działania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Prawidłowa realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). Od 2013 roku obowiązki w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych powstających bezpośrednio z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy gminy przejęła Gmina Żelechów.

Na terenie gminy Żelechów działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów zlokalizowany na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków (ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 51 w Żelechowie), do którego mieszkańcy Gminy mogą bezpłatnie oddawać odpady pochodzące z gospodarstw domowych zebranych w sposób selektywny (m.in.: szkło, plastik, metale, odpady wielkogabarytowe).

W ramach poprawy gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów na terenie Gminy realizowane były działania związane z:

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

- usuwaniem wyrobów azbestowych (ponad 150 Mg wyrobów),
- utylizacją padłych zwierząt (12 szt.),
- odbiorem i unieszkodliwianiem osadów ściekowych (ponad 150 Mg osadów),
- odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych odbieranych z nieruchomości zamieszkiwanych przez mieszkańców gminy Żelechów,
- monitoring terenu po wysypisku odpadów – realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

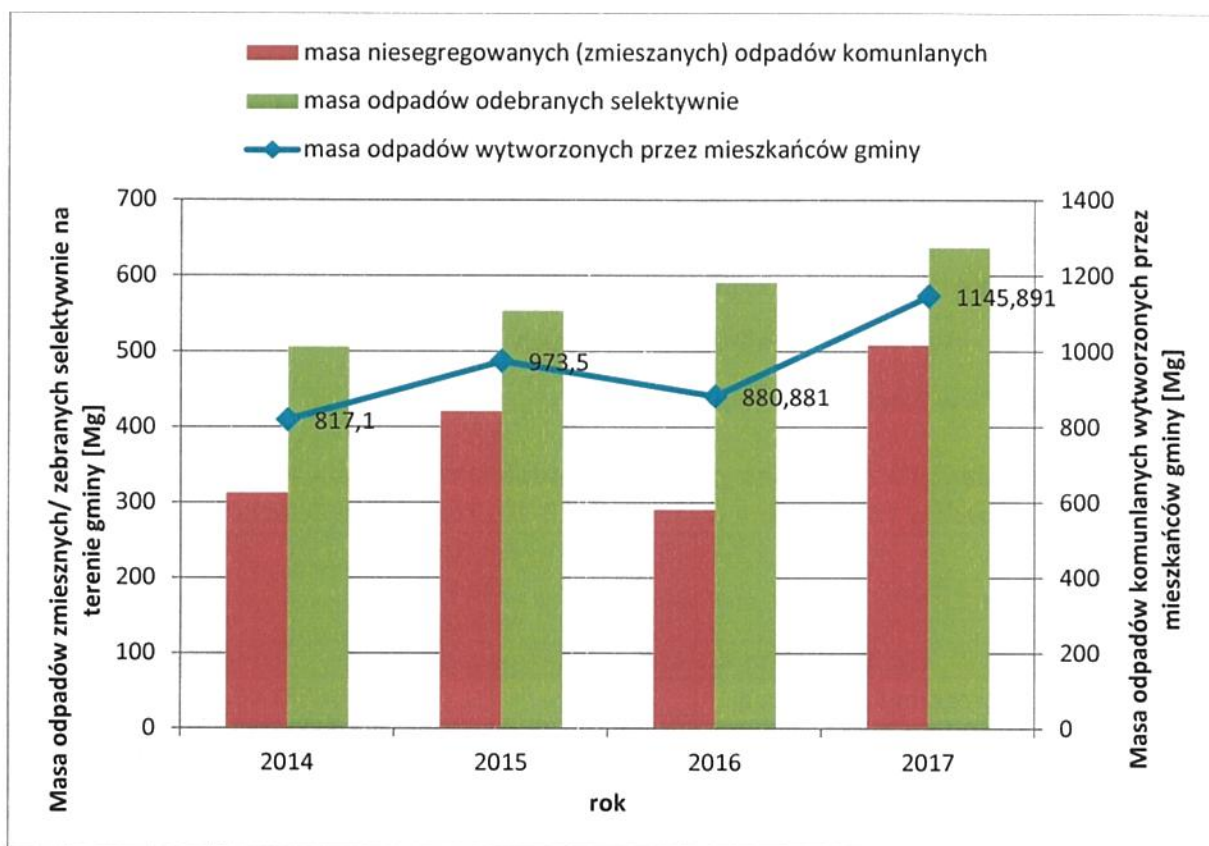
Informacja na temat realizacji niniejszych zadań, źródeł finansowania oraz poniesionych kosztów przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Zadania związane z gospodarką odpadami i zapobieganiem powstawaniu odpadów realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	2015	zrealizowano	36681,00	budżet gminy, WFOŚiGW
		2016		32377,47	
		2017		20402,81	
2.	Odbiór i utylizacja padłych zwierząt	2015	zrealizowano	b.d	budżet gminy
		2016		756	
		2017		302,4	
3.	Odbiór i unieszkodliwianie osadów ściekowych	2015	zrealizowano	b.d, koszty poniesione przez ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej
		2016			
		2017			
4.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	2015	zrealizowano	512 488,08	budżet gminy
		2016		466 429,6	
		2017		581 390	
5.	Monitoring terenu po wysypisku odpadów w Kottówce	2015	zrealizowano	2214	budżet gminy
		2016		2214	
		2017		1672,8	

W latach 2014-2017 obserwuje się wzrost masy odpadów wytworzonych na terenie Gminy, co wynika ze zwiększającej się liczby ludności Gminy oraz wzrostu świadomości mieszkańców, dzięki czemu ograniczeniu ulega masa odpadów składowanych na nielegalnych składowiskach oraz masa odpadów spalanych w gospodarstwach domowych.

**Wykres. 3 Charakterystyka gospodarki odpadami na terenie gminy Żelechów
w latach 2015-2017**

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Żelechów

3.5 Działania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych oraz edukacji ekologicznej

W ramach ochrony zasobów przyrodniczych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Żelechów znalazły się zadania, za których realizację odpowiedzialne jest Nadleśnictwo Garwolin (Tab. 5).

Tabela 5. Zadania realizowane przez Nadleśnictwo Garwolin na terenie gminy Żelechów

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Opracowanie i aktualizacja uproszczonych planów urzędzenia lasów	2015	w trakcie realizacji	-	Starostwo Powiatowe
		2016		-	
		2017		-	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
2.	Użytkowanie lasu (zrywka, cięcia przerębne, cięcia sanitarne wraz z wszelkimi pracami przygotowawczymi i zakończeniowymi)	2015	zrealizowano	181 777 zł	środki własne nadleśnictwa
		2016		211 552,61 zł	
		2017		176 609,06 zł	
3.	Zalesianie gruntów porolnych	2015	zrealizowano	-	ARIMR, środki własne rolników
		2016		-	
		2017		-	
4.	Hodowla lasu (sadzenie wieloletek bądź sadzonek jednorocznych, przygotowanie gleby)	2015	zrealizowano	9525,46	środki własne nadleśnictwa
		2016		10504,91	
		2017		1900,24	
5.	Pielęgnowanie gleby, czyszczenie przerzedzanie skupień odrośli, załadunek, rozładunek, transport i dołowanie sadzonek, melioracje agrotechniczne	2015	zrealizowano	9809,73	środki własne nadleśnictwa
		2016		7055,52	
		2017		8496,84	
6.	Gospodarowanie zwierzyną dziko żyjącą (dokarmianie zwierzyny reagowanie w przypadkach kolizji komunikacyjnych z udziałem zwierzyny, regulacja liczebności populacji zwierzyny poprzez odłów	2015	zadanie realizowane przez koła łowieckie w zasięgu terytorialnym gminy	b.d	b.d
		2016		b.d	
		2017		b.d	

Źródło: Nadleśnictwo Garwolin

Ponadto, zadania z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych realizowana jest przez gminę Żelechów (Tab. 6)

Tabela 6. Zadania związane z ochroną zasobów przyrodniczych oraz edukacją mieszkańców realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach poprzez wykonanie edukacyjnej ścieżki przyrodniczej	2015	zrealizowano	48 659,02	WFOŚiGW, budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	

Na terenie gminy Żelechów brak jest obszarowych form ochrony przyrody. Na stałym poziomie utrzymana jest liczba pomników przyrody (4 szt.) oraz terenów zieleni i zieleńców (2,4 ha).

3.6 Działania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie gminy Żelechów nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

W celu zabezpieczenia mieszkańców Gminy przed skutkami potencjalnych zagrożeń wynikających z poważnych awarii oraz klęsk żywiołowych (m.in. suszy, pożarów, lokalnych podtopień) prowadzone były zadania zwiększające bezpieczeństwo mieszkańców (Tab.7).

Realizacja zadań obejmowała m.in.:

- Organizację seminariów z zakresu prewencji ochrony przeciwpowodziowej,
- Konkursów wiedzy pożarniczej
- Zakupów sprzętu strażackiego (hełmów strażackich, umundurowania, dwóch samochodów pożarniczego)

Tabela 7. Zadania związane z zagrożeniem poważnymi awariami realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów

Lp.	Zadanie	Rok realizacji	Informacja na temat realizacji	Poniesiony koszt [zł]	Źródło finansowania
Zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska					
1.	Doposażenie w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy: OSP Gózek, OSP Kalinów, OSP Zakrzówek, OSP Piastów, OSP Wola Żelechowska, OSP Stefanów	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		6833,85	
		2017		5672,14	
2.	Zakup pojazdów wykorzystywanych do działań ratowniczo-gaśniczych (Star 244 oraz Ford Transit)	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		-	
		2017		46 500	
3.	Propagowanie zasad przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym i zasad bezpiecznych zachowań	2015	zrealizowano	-	budżet gminy
		2016		10 350	
		2017		2 403	
4.	Modernizacja oraz doposażenie jednostek OSP na terenie gminy Żelechów	2015	zrealizowano	108 354,02	budżet gminy
		2016		-	
		2017		-	

4 Monitoring realizacji zadań

W celu zobrazowania efektów realizacji działań związanych z ochroną środowiska w tabeli 8 zestawiono wartości wskaźników monitorowania realizacji zadań ujętych w *Programie*. W tabeli uwzględniony zostały rok 2014 – przed uchwaleniem Programu Ochrony Środowiska dla gminy Żelechów na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024 oraz lata 2016-2017, oraz lata 2016-2017 z uwzględnieniem roku 2015 przedmiotem niniejszego opracowania.

Tabela 8. Monitoring realizacji zadań zawartych w POŚ w oparciu o wybrane wskaźniki

Wskaźnik	Jednostka	Gmina Żelechów				Zmiana wartości wskaźnika (2016/2014)	Zmiana wartości wskaźnika (2017/2015)
		2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.		
Długość sieci wodociągowej	km	129,2	129,2	129,2	129,2	0	0
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1855	1860	1883	1893	28	33
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osób	7630	7635	7646	7860	16	225
Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	%	91	91	91,2	93,7	0,2	2,7
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	230,4	282,2	265,6	303	35,2	20,8
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³ /rok	27,5	33,7	31,7	36,13	4,2	-
Długość sieci kanalizacyjnej	km	20,2	22,7	22,7	22,7	2,5	0

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Wskaźnik	Jednostka	Gmina Żelechów				Zmiana wartości wskaźnika (2016/2014)	Zmiana wartości wskaźnika (2017/2015)
		2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.		
Podłączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	835	975	966	971	131	-4
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osób	3872	3888	3868	4010	-4	122
Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	%	46,2	49,8	49,6	47,8	3,4	-
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	175	204	198	227	23	23
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	945	958	968	988	23	30
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	83	83	84	85	1	2
Stacje zlewne	szt.	1	1	1	1	0	0
Ścieki przemysłowe odprowadzane do sieci kanalizacyjnej	dam ³	3	0	0	0	-3	0
Przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych (wg projektu)	m ³ /dobę	2000	2000	2000	2000	0	0
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	osoba	4003	4023	4158	4010	155	-13
Równoważna liczba mieszkańców dla oczyszczalni ścieków	osoba	16300	16300	16300	16300	0	0
Długość czynnej sieci gazowej	km	31,9	31,9	31,3	32,7	-0,6	0,8

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Wskaźnik	Jednostka	Gmina Żelechów				Zmiana wartości wskaźnika (2016/2014)	Zmiana wartości wskaźnika (2017/2015)
		2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.		
Liczba przyłączy	liczba gospodarstw	682	684	691	654	11	-30
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	2985	2984	2936	b.d	-49	-
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	liczba gospodarstw	562	570	566	b.d	4	-
Korzystający z sieci w % ogółu ludności	%	35,6	35,6	35	b.d	-0,6	-
Odpady komunalne zmieszane odebrane w ciągu roku	Mg	313,18	400,79	289,38	508,02	-23,8	745,101
Odpady komunalne zmieszane odebrane w ciągu roku przypadające na 1 mieszkańca	kg	37,4	45,4	34,6	59,50	-2,8	14,1
Lesistość gminy	%	16,3	16,4	16,4	14,4	0,1	-2
Powierzchnia lasów	ha	1442,51	1442,51	1447,43	1450,82	4,92	8,32
Pomniki przyrody	szt.	4	4	4	4	0	0
Tereny zieleni-zieleńce	ha	2,4	2,4	2,4	2,4	0	0
Wydatki na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną z budżetu gminy	tys. zł	1082,072	b.d	b.d	1209,07	-	-
Wydatki na oczyszczanie gminy	tys. zł	28,97	34,79	27,23	29,85	-1,74	-4,94
Wydatki na gospodarkę wodno-ściekową i ochronę wód	tys. zł	19,78	45,49	55,45	180,82	35,67	135,33

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017
z uwzględnieniem roku 2015

Wskaźnik	Jednostka	Gmina Żelechów				Zmiana wartości wskaźnika (2016/2014)	Zmiana wartości wskaźnika (2017/2015)
		2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.		
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę p.poż.	tys. zł	431,56	434,12	438,88	325,87	7,32	-108,25
Wydatki na gospodarkę odpadami	tys. zł	491,05	512,48	499,43	581,39	8,38	68,91

Źródło: GUS/ UG Żelechów

Oznaczenie	Objaśnienie
	wzrost wartości wskaźnika
	stała wartość wskaźnika/ brak możliwości obliczenia wskaźnika
	spadek wartości wskaźnika
b.d	brak danych

5 Podsumowanie i wnioski

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024 jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ekologicznej na poziomie Gminy. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ekologicznej państwa oraz w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska na poziom gminny, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Niniejszy raport przedstawia analizę stanu środowiska na terenie gminy Żelechów oraz stopień realizacji Programu Ochrony Środowiska w latach 2016 – 2017 z uwzględnieniem roku 2015.

Na podstawie materiałów zebranych na potrzeby niniejszego Raportu stwierdzono że na terenie gminy Żelechów zrealizowane zostały zadania o zróżnicowanym zakresie i stopniu złożoności. Wiele zadań stanowiło kontynuację wcześniej podejmowanych inicjatyw. Część z przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska zadań nie zostało zrealizowanych. Brak realizacji zadań wynikał przede wszystkim z przesunięcia terminu ich realizacji na lata

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Żelechów za lata 2016-2017 z uwzględnieniem roku 2015

następne oraz z późniejszym pozyskiwaniem środków finansowych lub zmian w zakresie planów inwestycyjnych.

Analizując informacje w zakresie wykonania poszczególnych celów, kierunków działań i zadań odnoszących się do konkretnych sektorów środowiska stwierdzono, że ich całościowa realizacja przebiega sukcesywnie i w sposób prawidłowy przyczynia się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy. Zgromadzone dane jednoznacznie pokazują, że Gmina konsekwentnie wywiązuje się z nałożonych obowiązków w zakresie realizacji lub koordynacji zadań we wszystkich obszarach. Oceniając realizację harmonogramu rzeczowo-finansowego zarówno pod kątem terminów realizacji zadań jak i poniesionych nakładów finansowych w okresie sprawozdawczym nie stwierdza się nieprawidłowości.

6 Spis tabel

Tabela 1. Zadania związane z ochroną powietrza realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów	12
Tabela 2. Zadania związane z ograniczeniem hałasu oraz oddziaływania pól elektromagnetycznych w latach 2015-2017 w gminie Żelechów	14
Tabela 3. Zadania związane z ochroną wód realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów	16
Tabela 4. Zadania związane z gospodarką odpadami i zapobieganiem powstawaniu odpadów realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów	19
Tabela 5. Zadania realizowane przez Nadleśnictwo Garwolin na terenie gminy Żelechów	20
Tabela 6. Zadania związane z ochroną zasobów przyrodniczych oraz edukacją mieszkańców realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów	21
Tabela 7. Zadania związane z zagrożeniem poważnymi awariami realizowane w latach 2015-2017 w gminie Żelechów.....	22
Tabela 8. Monitoring realizacji zadań zawartych w POŚ w oparciu o wybrane wskaźniki	23

7 Spis wykresów

Wykres. 1. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Żelechów w latach 2014-2017.....	17
Wykres. 2. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2017.....	18
Wykres. 3 Charakterystyka gospodarki odpadami na terenie gminy Żelechów w latach 2015-2017.....	20